

MAKINA İHRACATI ARTARKEN İMALATTA DURGUNLUK DEVAM EDİYOR

Dünya ekonomisi yavaşlama sinyalleri veriyor

TÜİK verilerine göre yılın ilk 7 ayında makina sektöründeki gelişmeler iyimser yorumlara imkân vermemektedir. Bir önceki yılın aynı ayına göre Ocak ayında yüzde 8 azalma gösteren imalatta, Şubat'ta yüzde 3,7, Mart'ta yüzde 3 azalmış, Nisan ayında yüzde 2,1 artıştan sonra Mayıs'ta yüzde 3,7 Haziran'da ise yüzde 12,5 bir azalma yaşanmıştır. Temmuz ayında saptanan yüzde 5,8'li artışa rağmen yılın ilk 7 ayındaki toplam imalatta, 2007 yılı aynı dönemine göre yüzde 3,6 mertebesinde bir azalma olmuştur. 2007 Temmuz ayında yüzde 76,2 olan kapasite kullanım oranı da Temmuz 2008'de yüzde 74,3'e gerilemiştir. Fiyat artışı ise Temmuz 2007- Temmuz 2008 döneminde, 12 ayda yüzde 3,69 olmuş ve enflasyonun önemli ölçüde altında kalmıştır. Bu değer,

firmaların pazardaki konumlarını korumak için önemli fedakarlıklara katlandıklarını göstermektedir.

İç pazarda talepte gözlenen düşüş, firmaların ihracat çabalarını artırmalarına, çok düşük kârlarla, hatta kârsız fiyatlarla da olsa faaliyetlerini devam ettirmek için ihracat yapmaya zorlamaktadır. TÜİK verilerine göre ilk 7 ayda makina ihracatı (84 faslının tümü) yüzde 30,7 artmıştır. İthalattaki artış ise bu dönemde yüzde 17,9 olmuş buna karşın Temmuz ayı ithalat artışı yüzde 12,3'e gerilemiştir. Bu değerler ile 2008 yılı 8 ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 44,5'a yükselmiştir. Bu oran 2005 yılında yüzde 31,9 iken, 2006 yılında yüzde 34,3 ve 2007 yılında yüzde 38,7 olmuştu. 2008 yılı sonu itibarıyla bu değerlerin yüzde 50'ye erişmesi mümkün gözükmemektedir.

Türk makina imalat sektörü, belirtilen değerlerden çok daha iyisini gerçekleştirme imkânına sahiptir. Ancak bir türlü değişmeyen düşük döviz kurları, her geçen gün ihracatı zorlaştırırken ithalatı teşvik etmektedir. Yatırım yapan ve bu maksatla makina alanlar için makinanın kalitesi, teknolojisi ve güvenilirliği fiyattan daha önemlidir. Ayrıca dünya makina pazarlarında bir devler rekabeti yaşanmaktadır. Bu durum dikkate alındığında, Türk makina imalatçılarının bu konularda ciddi bir başarı sağladıkları ve bu başarılarını da geliştirerek devam ettirdikleri görülmektedir.

Zaman zaman tekrarladığımız gibi, ihracat yüzde 30'lar düzeyinde artarken yurt içi imalatta az da olsa azalma yaşanması bir tehlikeye işaret etmektedir. Toplam satışları içinde ihracatın payı yüksek olan firmalarda ihracatın katkısı ile imalatta artışlar olmaktadır. Dolayısıyla TÜİK verilerinde gözlenen imalat azalması, henüz ihracata yönelmemiş, daha çok iç pazar için imalat yapan ve hemen tümü KOBİ yapısındaki firmaların pazardaki konumlarını korumada ciddi sorunlar yaşadıklarına işaret etmektedir. Bu gidiş ülkemizdeki makina imalatının orta ve büyük ölçekli firmalarda yoğunlaşmasına, küçük firmaların bu imalat konusundan çıkmalarına neden olabilecektir.

Ekonomistlerin dünyadaki durum ve 2008 ikinci yarısı ile 2009 yılına ait beklentileri ise yakın geleceğin biraz daha

zor olacağına işaret etmektedirler. Ülkemizin önemli ihrac pazarlarında ekonomilerde yaşanabilecek yavaşlama, yatırımlarda azalmaya ve makina talebinde bir düşmeye neden olabilecektir. Dünya gazetesindeki bir yazıda şu bilgilere yer verilmektedir. Bir süredir ABD ekonomisinde bir yavaşlama yaşanmaktadır. Bu yavaşlamanın da etkisi ile EURO bölgesinde 2008 ikinci çeyreğinde yüzde 0,2'lik küçülme olmuştur. İspanya, İrlanda ve İngiltere'den sonra Almanya'da da bir durgunluk başladığı gözlenmektedir. Japonya'da da yılın ikinci çeyreğinde yüzde 2,4'lük bir küçülme olmuştur. Küresel ekonomideki yavaşlamanın 2008 yılı ikinci yarısında da devam edeceği tahmin edilmektedir. 2007 yılında dünya ekonomisinde yüzde 5 seviyesinde olan büyümenin 2008'de yüzde 4,1 ve 2009'da da yüzde 3,9 olması beklenmektedir.

Şu anda gelişmekte olan ülkelerdeki göstergeler iyimserliğin korunmasına neden olmakta ise de, bu ülkelerin çoğu, bizim makina ihracatımız için henüz büyük önem taşımamaktadır. Yurt içi pazarda 2007 yılından beri, bir iki ay hariç her ay bir imalat azalması yaşanması, bu olumsuzluğun 2008 yılı ilk 7 ayında da devam etmesi, döviz kurlarının ihracatı zorlaştırmaya ve ithalatı teşvik etmeye devam etmesi ise yakın gelecek için fazla olumlu bir görünüm vermemektedir.

Kaynak: Makina İmalatçıları Birliği

